

Suomen musiikkikirjastoyhdistyksen julkaisusarja 169

Yhtenäistetty Ernest Pingoud

Teosten yhtenäistettyjen nimekkeiden ohjeluettelo

Heikki Poroila

Suomen musiikkikirjastoyhdistys
Helsinki 2014

Julkaisija
Suomen musiikkikirjastoyhdistys

Toimitustyö ja ulkoasu
Heikki Poroila

Toinen laitos, verkkoversio 1.0

© Heikki Poroila 2014

01.4

POROILA, HEIKKI

Yhtenäistetty Ernest Pingoud : Teosten yhtenäistettyjen nimekkeiden ohjeluetelo / Heikki Poroila. – Toinen laitos, verkkoversio 1.0. – Helsinki : Suomen musiikkikirjastoyhdistys, 2014. – 11 s. : kuv. – (Suomen musiikkikirjastoyhdistyksen julkaisusarja, ISSN 0784-0322 ; 169). – ISBN 978-952-5363-68-5 (PDF)

ISBN 978-952-5363-68-5

Yhtenäistetty Ernest Pingoud 2

Esipuhe

Ernest Pingoud (Pietari 14.10.1887 – Helsinki 1.6.1942) syntyi Venäjällä, mutta vietti pääosan aikuisiän elämästään Suomessa, minne asettui pysyvästi 1918. Erityisen lämpimästi kosmopoliittista Pingoudia ei otettu vastaan, vaikka hän saavutti Helsingin kaupunginorkesterin intendentin aseman. Pingoudin sävelkieli oli modernistista, eikä hän tuntenut ymmärrettävästi erityistä vetoa suomalais-kansallisiin aiheisiin. Tästä huolimatta Pingoudin pianokonsertot ja orkesterimusiikki pääsivät hyvin esille konserttiohjelmistossa, sillä mikään opusnumeroiduista teoksista ei näytä jääneen vaille julkista esitystä.

Sitä ei liene tutkittu, vaikuttiko Pingoudin salanimellä harrastama laajahko iskelmämusiikin säveltäminen hänen arvostukseensa. Sotavuonna 1942 Pingoud joka tapauksessa kyllästyi elämäänsä ja teki itsemurhan, vaikka vielä helmikuussa 1941 Martti Similän johtama Helsingin kaupunginorkesteri oli esittänyt useita Pingoudin baleteiksi muunnettuna orkesterisarjoja Suomalaisen Oopperan näytöksessä, koreografina George Gé.

Pingoudin taidemusiikkituotanto on edelleen pääosin levyttämättä, vaikka se ei suuren suureksi ehtinyt muodostua. Julkaisuihin nähden tällaista ohjeluetteloa voidaan siksi pitää jokseenkin tarpeettomana, nuottinakaan ei olemassa kuin muutama yksinlaulu ja yksi pianosovitus. On kuitenkin mahdollista ja kuten Erkki Salmenhaara lyhyessä henkilöhistoriikissa toteaa, tarpeellistakin saada Ernest Pingoud muiden 1920-luvun modernistien rinnalle musiikinhistoriassamme. Toivottavasti tälle luettelolle siis tulevaisuudessa löytyy nykyistä enemmän käyttöä.

Ohjeluettelo perustuu pääosin Erkki Salmenhaaran vuonna 1997 julkaiseman tiiviin teosluettelon* tietoihin. Tietoja on mahdollisuuksien mukaan täydennetty, vaikka Pingoud-tutkimus on ollut vuoden 1997 jälkeen yhtä vähäistä kuin sitä ennenkin. Pingoudin salanimellä julkaisemat iskelmät on kuitenkin pyritty nyt ottamaan mukaan niin täydellisesti kuin ne tunnetaan Viola-tietokannan perusteella.

Helsingin Viikissä heinäkuussa 2014

Heikki Poroila

* Ernest Pingoud 1887 – 1942 / Erkki Salmenhaara. – Helsinki : Suomalaisen musiikin tiedotuskeskus, 1997. – 36 s. – ISBN 951-96274-7-2

Luettelo Pingoudin sävellyksistä

Luettelossa on mainittu ensin opusnumeroidut teokset, niiden jälkeen opusnumerottomat. Salanimellä sävelletty viihdemusiikki on opusnumerottomien teosten joukossa. Luettelossa ei ole mukana Pingoudin tekemiä sovituksia, joita ei Salmenhaara ole kunnolla eritellyt, ei myöskään kadoksissa olevia teoksia, joista on suhteellisen vähän tietoa.

Opusnumeroidut teokset

► Opusnumeroita 1-3 ei ole käytetty Ernest Pingoudin sävellysten yhteydessä.

[Prologue, op4]

- 1915. Orkesteri. Kantaesitys oli vuonna 1918.
- Prologue symphonique pour Grand Orchestre

[Confessions, op5]

- 1915-1916. Orkesteri. Kantaesitys oli vuonna 1917 Pietarissa, Suomessa 1918.
- Fragments symphoniques pour Grand Orchestre

[Confessions, op5. Nro 1, Le fou]

[Confessions, op5. Nro 2, Le rire]

[Confessions, op5. Nro 3, La voix]

[Confessions, op5. Nro 4, Faits et mensonges]

[La dernière aventure de Pierrot, op6]

- 1916. Orkesteri. Kantaesitys oli vuonna 1918.
- La mort de Pierrot, rondeau pour Grand Orchestre

[Le fétiche, op7]

- 1917. Orkesteri. Kantaesitys oli vuonna 1919.
- Diableries galantes

[Konsertot, piano, ork., nro 1, op8]

- 1917. Kantaesitys oli vuonna 1918.

[Hymnen an die Nacht, op9]

► 1917. Orkesteri. Osat: 1. Andante molto, 2. Vivace ja 3. Andante molto – Allegro agitato – Grave.

[Danse macabre, op10]

- 1918. Orkesteri. Kantaesitys oli vuonna 1918.
- Totentanz

[Danse macabre, op10 (1933)]

- 1933. Uudistettu versio, jossa on mukana tekstitön kuoro. Kantaesitys oli vuonna 1933.

[Sonetit, kamariorkesteri, op11]

► 1918. Osat: 1. Adagio, 2. Contemplatif, 3. Andante, 4. Moderato ja 5. Adagio. Kantaesitys oli vuonna 1925.

■ Sonette für Kammerorchester

[Laulut, lauluääni, piano, op11a]

► 1922-1923. Opusnumerossa oleva kirjain a on epävirallinen, eikä esiinny julkaisussa.

[Laulut, lauluääni, piano, op11a. Nro 1, En blomma]

► Teksti Viktor Rydberg.

[Laulut, lauluääni, piano, op11a. Nro 2, Vattenplask]

► Teksti Viktor Rydberg.

[Laulut, lauluääni, piano, op11a. Nro 3, Berceuse]

■ Kehtolaulu

[Laulut, lauluääni, piano, op11a. Nro 4, Färden i storm]

[Laulut, lauluääni, piano, op11a. Nro 4, Färden i storm, suomi (Matka myrskyssä)]

[Un chevalier sans peur et sans reproche, op12]

► 1918. Orkesteri. Osat: 1. Introduction, 2. Combat de dragon, 3. Le rival, 4. Croisade, 5. Tournoi, 6. Aventure galante ja 7. Epilogue. Kantaesitys oli vuonna 1919. Musiikin pohjalta tehty baletti (nimellä "Don Quijote") esitettiin Suomalaisessa Oopperassa 1941.

■ Don Quijote. Aventures plaisantes pour Grand Orchestre

[Mysterium, op13]

► 1919. Orkesteri. Kantaesitys oli vuonna 1919.

[Flambeaux éteints, op14]

► 1919. Orkesteri. Kantaesitys 1920. Musiikin pohjalta tehty baletti *Sammuvat silmät* esitettiin Suomalaisessa Oopperassa 1941.

■ Les aveugles. Sammuvat silmät

[Chantecler, op15]

► 1919. Orkesteri.

► Opusnumeroa 16 ei ole käytetty Ernest Pingoudin sävellysten yhteydessä.

[Le sacrifice, op17]

► 1919. Orkesteri. Kantaesitys oli 1924. Musiikin pohjalta tehty baletti *Epäjumala* esitettiin Suomalaisessa Oopperassa 1941.

■ Epäjumala. L'idole

[Sinfoniat, nro 1, op18]

► 1920. Orkesteri. Osat: 1. Allegro impetuoso – Meno mosso, 2. Allegro molto giocoso ja 3. Allegro non troppo. Kantaesitys oli vuonna 1920.

■ Konsertto orkesterille

► Opusnumeroa 19 ei ole käytetty Ernest Pingoudin sävellysten yhteydessä.

[Sinfoniat, nro 2, op20]

► 1921. Orkesteri. Osat: 1. Allegro vivace (attacca), 2. Adagio, 3. Scherzo (Vivace; attacca) ja 4. Finale (L'istesso tempo – Allegro molto). Kantaesitys oli vuonna 1924.

[Le prophète, op21]

► 1921. Orkesteri. Kantaesitys on vuonna 1922.

[Konsertot, piano, ork., nro 2, op22, Es-duuri]

► 1921. Osat: 1. Allegro non troppo, 2. Andante non troppo ja 3. Allegro giocoso. Kantaesitys oli vuonna 1922.

[Konsertot, piano, ork., nro 3, op23]

► 1922. Osat: 1. Allegro moderato, 2. Lento ja 3. Vivace. Kantaesitys oli Berliinissä 1923, Helsingissä 1924.

► Opusnumeroita 24-26 ei ole käytetty Ernest Pingoudin sävellysten yhteydessä.

[Sinfoniat, nro 3, op27]

► 1923-1927. Orkesteri. Osat: 1. Allegro, 2. Scherzo, 3. Adagio ja 4. Finale (Allegro molto). Kantaesitys oli vuonna 1927.

Opusnumerottomat teokset

[Asfalttikukka]

► 1929? Iskelmä. Sanat Väinö Siikaniemi. Sävelletty salanimellä ”Jonny Loke”. Laulu on julkaistu myös nimillä ”Suurkaupungin hämärässä” ja ”Highway flowers”.

■ Laulu kaupungin yllä asfaltin

[Le chant de l'espace]

► 1931. Orkesteri. Kantaesitys oli vuonna 1931.

■ Avaruuden laulu. Song of space

[Le chant de l'espace (1938)]

► Uudistettu versio.

[Cor ardens]

► 1927. Orkesteri. Osat: 1. Andante – Allegro molto, 2. Andante ja 3. Molto moderato. Kantaesitys oli vuonna 1929.

[Dances]

► ? Piano. Teoksia ei ole julkaistu. On epäselvää, onko nimitys ”Dances” tulkittava erisnimeksi vain pelkästään sisältöä kuvaavaksi yleistermiksi. Tässä se on tulkittu erisnimeksi.

[Dances. Nro 1, Shimmy]

[Dances. Nro 2, Foxtrot]

[Dances. Nro 3, Foxtrot]

[Dances. Nro 4, Foxtrot (no alcohol allowed)]

[Ej skummar havet]

► 1921. Lauluääni ja piano. Alkuperäiset sanat Leo Tolstoi, ruotsintajaa ei tiedetä.

[Ej skummar havet; sov., ork.]

[Essy]

► 1926? Piano. Bostonvalssi. Sävelletty salanimellä ”Jonny Loke”.

[La face d'une grande ville]

► 1936-1937. Balettimusiikkia sinfoniaorkesterille. Kantaesitys oli Suomalaisessa Oopperassa vuonna 1941. Orkesterisarjana (ilman osaa 6) sarja esitettiin jo 1937.

■ Nocturne. Poème choréographique. Suurkaupungin kasvot

[La face d'une grande ville. Nro 1, La rue oubliée]

[La face d'une grande ville. Nro 2, Fabriques]

[La face d'une grande ville. Nro 3, Monuments et fontaines]

[La face d'une grande ville. Nro 4, Réclames lumineuses]

[La face d'une grande ville. Nro 5, Le cortège des chômeurs]

[La face d'une grande ville. Nro 6, Vakande hus]

► Osasta tunnetaan pianosovitus nimellä ”Tango oriental”. Tämä versio on käsitelty itsenäisenä pianoteoksena.

[La face d'une grande ville. Nro 7, Dialog der Strassenlaternen mit der Morgenröte]

[La flamme éternelle]

► 1936. Orkesteri. Kantaesitys oli vuonna 1938. Teos esitettiin balettina Tukholmassa vuonna 1941. Teoksesta tunnetaan Andrei Rudnevin sovitus kahdelle pianolle 8-kätisesti (kopio Sibeliuksen Akatemian kirjastossa).

[Gulnade löv]

► 1929? Iskelmä, ”valse lente”. Sanoitus Sascha Collin, suomenkieliset sanat ilmeisesti Helmi Kuusela. Laulun alkukielestä ei ole täyttä varmuutta. Sävelletty salanimellä ”Jonny Loke”.

■ Lita på de löften de gulnade löv. Vera-valssi

[Gulnade löv, suomi (Kellastuneita lehtiä)]

■ Luota keltalehtien lupauksiin

[Hawaii]

► 1929? Teksti Väinö Siikaniemi. Sävelletty tai sovitettu salanimellä ”Jonny Loke”. Laulua on esitetty ja levytetty myös nimellä ”Lola pieni”.

■ Muistatko, kun matkallamme Hawajiin

[Hjärtan fjärran och hjärtan nära]

► 1921. Lauluääni ja piano. Teksti Jarl Hemmer.

■ Fyra sånger

[Irina]

► 1929? Iskelmä. Teksti Hj. Nortamo, ruotsinno Gösta Stevens. Sävelmän alkuperä on epävarma, ilmeisesti Pingoud on sovittanut sen perinnesävelmistä. Viola-tietokannan luetteloija on kuullut sävelmän jälkipuolella musiikkia venäläisestä perinnelaulusta *Beloi akatsi grozdja dušistyje* (Valkoakaasiat).

■ Nyt laulelo soi

[Irina, ruotsi]

■ Irina, för dig jag nu vill bikta mig

[Jukolan polkka]

► 1929? Iskelmä. Perinnesävelmän sovitus?

■ Norjia koivuja heilutellaan

[Kaartin Matti]

► 1930. Iskelmä. Sanat Rafael Ramstedt. Sävelletty salanimellä ”Lauri Ilari”.

■ Raikuvi, kaikuvi rummut ja pillit

[Konvallererna]

► ? Lauluääni ja piano. Teksti T. Bendix.

[Lapuan marssi]

► 1930. Lauluääni ja piano. Teksti Väinö Siikaniemi.

[Laulut, lauluääni, piano (Gripenberg)]

► 1922-1923. Tekstit Bertil Gripenberg, suomennokset Ilta Koskimies.

■ Fyra Gripenberg-sånger – Gripenberg-laulut – 4 Gripenberg-sånger

[Laulut, lauluääni, piano (Gripenberg). Nro 1, Törnekronan]

■ I vårens sjudande nätter

[Laulut, lauluääni, piano (Gripenberg). Nro 1, Törnekronan, suomi (Piikkikruunu)]

■ Kun nuoruus suonissa sykki

[Laulut, lauluääni, piano (Gripenberg). Nro 2, Barcarole]

■ Hvi lyser månen blekare´

[Laulut, lauluääni, piano (Gripenberg). Nro 2, Barcarole, suomi (Venelaulu)]

■ Miks' tänä yönä kalvaampi on loiste kuutamon

[Laulut, lauluääni, piano (Gripenberg). Nro 3, Serenad i Toledo]

■ Jag ville dö när dunkelblå

[Laulut, lauluääni, piano (Gripenberg). Nro 3, Serenad i Toledo, suomi (Serenaadi Tole-dossa)]

■ Ma silloin kuolla tahtoisin

[Laulut, lauluääni, piano (Gripenberg). Nro 4, Återkomsten]

■ De blickade alla mot hemmets jord

[Laulut, lauluääni, piano (Gripenberg). Nro 4, Återkomsten, suomi (Paluu)]

■ Muut tähtäili rantoja synnyinmaan

[Makkara-Jussi]

► 1933? Iskelmä. Teksti Reino Ranta. Sävelletty salanimellä ”Lauri Ilari”.

[Muunnelmia Suomen Yleisradion väliaikasisignaalista]

► 1933. Kamariorkesteri. Kantaesitys oli vuonna 1933.

[Narkissos]

► 1930. Orkesteri. Osat: 1. Molto sostenuto (attacca) ja 2. Finale (Moderato). Kantaesitys oli vuonna 1930.

■ Ein tragisches Fragment

[Ninon]

► ? Lauluääni ja piano. Teksti Bertel Gripenberg.

[Nordens värn]

► 1940. Lauluääni ja piano. Teksti Ernst Pingoud.

[Nordens värn; sov., ork.]

[Nuori Psykhe]

► 1923. Sopraano ja orkesteri. Teksti V. A. Koskenniemi. Teoksen kantaesitys oli vuonna 1927.

[Preludit, ork.]

► 1930-luku. Teos on kantaesitetty vasta vuonna 1977.

[På kvällen]

- ▶ 1921. Lauluääni ja piano. Tekstin tekijää ei tiedetä.
- Fyra sånger. Åter en överflöd dag

[Rarahú]

- ▶ 1926? Iskelmä, ”itämainen foxtrot”. Sanoittajaa ei tiedetä. Sävelletty salanimellä ”Jonny Loke”.
- Om du styr din kosa

[Rigolo]

- ▶ 1926? Iskelmä, ”shimmy-foxtrot”. Sanoittajaa ei tiedetä. Sävelletty salanimellä ”Jonny Loke”.
- Ich heiße Rigolo

[Serenadit, lauluääni, piano]

- ▶ 1922-1923. Teksti on alun perin espanjankielisestä runosta, jonka ruotsintajaa ei tiedetä.
- Se huru fästet är stjärnbestrött. Serenade

[Serenadit, lauluääni, piano, suomi (Serenadi)]

- ▶ Suomens Ilta Koskimies.
- Kun täynnä tähtiä taivas on

[Silja]

- ▶ 1933. Iskelmä. Teksti R. R. Ryynänen. Sävelletty salanimellä ”Lauri Ilari”.

[Siltasaaren Liisa]

- ▶ 1930? Iskelmä. Teksti Väinö Siikaniemi salanimellä Veijo Sala. Sävelletty salanimellä ”Lauri Ilari”.
- Ilohon Siltasaaren illan

[Den sorgsna våren]

- ▶ ? Neljästä elegiasta ovat säilyneet vain numerot 1 ja 2.
- 4 elegier för piano

[Sotamarssi]

- ▶ 1930. Orkesteri.
- Lapuan marssi

[Suite enfantine]

- ▶ ? Piano.

[Suomenlahden siniveet]

- ▶ 1930. Iskelmä. Teksti R. R. Ryynänen. Sävelletty salanimellä ”Lauri Ilari”.
- Suomenlahden veet on rauhaan uupuneet

[Suviyö tunturilla]

- ▶ 1930. Iskelmä. Teksti R. R. Ryynänen. Sävelletty salanimellä ”Lauri Ilari”.

[Tango oriental]

► 1937. Piano. Kyseessä on sovitus balettimusiikin *La face d'une grande ville* osasta nro 6 (Vikande hus). Sovituksen tekijää tai tarkkaa tekoaikaa ei tiedetä. Nuotti on julkaistu Fazerin kokoelmassa *Finlandia V : Pianokappaleita suomalaisilta säveltäjiltä*, jonka ensimmäinen laitos ilmestyi vuonna 1945.

[Tanke]

► 1921. Lauluääni ja piano. Alkuperäinen teksti Fjodor Tjuttšev (1803-1873).
■ Fyra sånger. Våg efter våg tanke efter tanke

[Tiilityttö]

► 1930? Iskelmä. Teksti Väinö Siikaniemi salanimellä Veijo Sala. Sävelletty salanimellä ”Lauri Ilari”.
■ Kylmien muurien maailman näin

[Tuusulan polkka]

► 1929? Perinnesävelmän sovitus?
■ Monta vertaa heilani ranki

[Tystnad]

► 1921. Lauluääni ja piano. Teksti N. Gumilov.
■ Fyra sånger. Ej skummar havet ej vågor skvalpa

[Varpunen]

► 1930? Iskelmä. Teksti R. R. Ryynänen. Sävelletty salanimellä ”Lauri Ilari”.
■ Oi, varpu, varvulle mi hyppää

[Viitasen polkka]

► 1929? Iskelmä. Sanoittajaa ei tiedetä. Sävelletty salanimellä ”Jonny Loke”. Joissakin lähteissä Jonny Loke on vain sovittaja.
■ Poikana olin hulivili

[Våg efter våg]

► 1921. Lauluääni ja piano. Alkuperäinen teksti Fjodor Tjuttšev.
[Våg efter våg; sov., ork.]

[Åter en överflöd dag]

► 1921. Lauluääni ja piano. Teksti N. Gumilov.
[Åter en överflöd dag; sov., ork.]